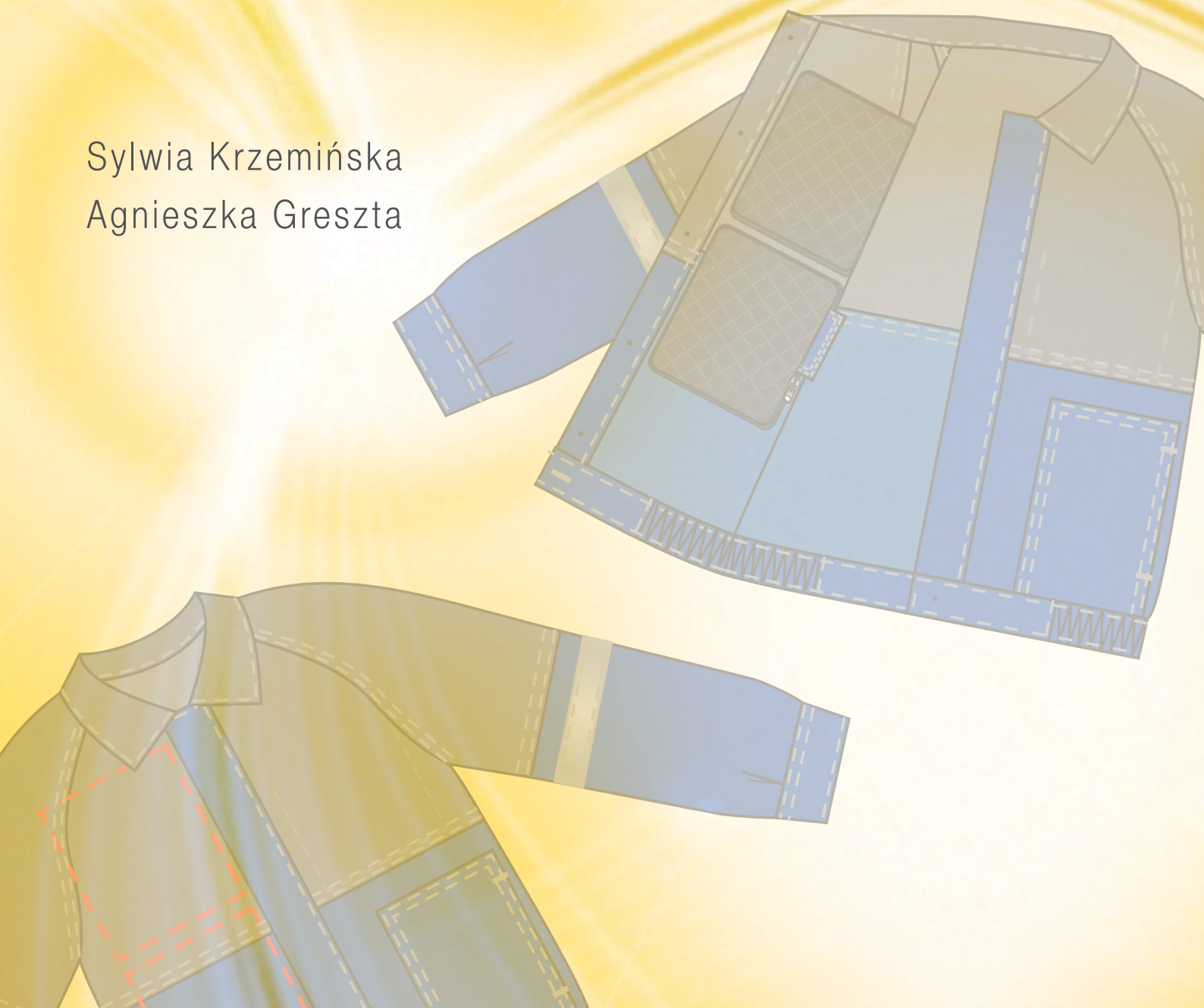

Sylwia Krzemińska
Agnieszka Greszta

MATERIAŁY I ODZIEŻ CHRONIĄCE PRZED CIEPŁEM

Materiały informacyjne
dla producentów odzieży

Materiały informacyjne CIOP-PIB

Materiały i odzież chroniące przed ciepłem (materiały informacyjne dla producentów odzieży)

Opracowano na podstawie wyników IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, sfinansowanego w latach 2017-2019 w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego/Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Koordinator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Projekt III.N.14: Modelowanie odporności na przenikanie ciepła przez tekstylne struktury materiałowe z warstwą aerożelu pod kątem ich zastosowania w odzieży chroniącej przed czynnikami gorącymi

Autorzy:

dr inż. Sylwia Krzemińska, mgr inż. Agnieszka Greszta – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Zakład Ochron Osobistych, Pracownia Odzieży Ochronnej

Zdjęcie na okładce: CIOP-PIB

© Copyright by
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Warszawa 2019

CIOP **PIB**

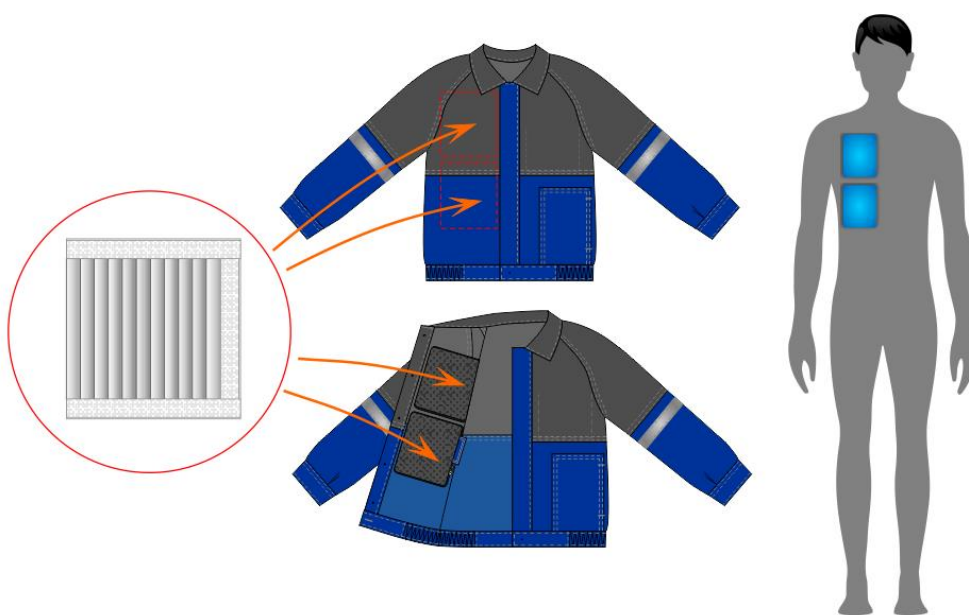
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Czerniakowska 16, 00-701 Warszawa
tel. (48-22) 623 36 98, www.ciop.pl

W ramach prowadzonych w CIOP-PIB prac zostało opracowane nowe rozwiązanie do stosowania w odzieży, umożliwiające zwiększenie jej odporności na oddziaływanie czynników gorących, ze szczególnym uwzględnieniem promieniowania cieplnego. To rozwiązanie to lekki układ (wkład) z udziałem cząstek aerożelu do umieszczania w odzieży ochronnej w miejscach najbardziej narażonych na oddziaływanie promieniowania cieplnego. Jego podstawą jest uformowany z uszczelnionego materiału membranowego szereg tuneli o określonej konstrukcji, napełnianych odpowiednim rodzajem aerożelu i uszczelnianych taśmą termozgrzewalną. Układ opracowano we współpracy z ILED Sp. z o.o.

Układ z warstwą aerożelu do ochrony przed przenikaniem ciepła

Przeznaczenie

Układy z materiału membranowego z wprowadzonym aerożelem są przeznaczone do zastosowania w odzieży chroniącej przed czynnikami gorącymi jako elementy wymienne, które można umieścić w miejscach o zwiększonym narażeniu na działanie promieniowania cieplnego, takich jak przód bluzy na wysokości klatki piersiowej i przód nogawek na wysokości uda. Układy przewidziano do umieszczania w specjalnych kieszonkach od wewnętrznej strony odzieży ochronnej (rys. 1).

Rys. 1. Schemat zastosowania układu zawierającego aerożel do ochrony wybranych partii ciała przed promieniowaniem cieplnym

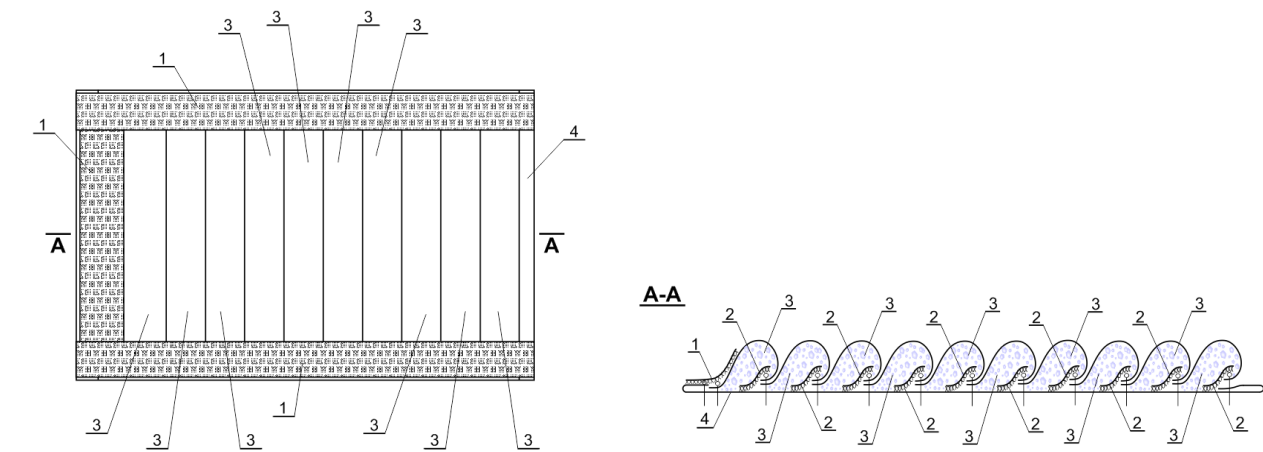
Innowacyjność rozwiązania

Innowacyjność rozwiązania polega na zastosowaniu do wypełniania tuneli układu aerożelu krzemionkowego w formie granulek o wielkości cząstek 100–700 μm . Aerożele to bardzo lekkie cząstki charakteryzujące się bardzo dobrymi właściwościami izolacyjnymi zarówno w niskiej, jak i wysokiej temperaturze. Aerożele składają się w ponad 90% z powietrza, dzięki czemu wyróżniają się małą gęstością (1,9–150 mg/cm^3) oraz niskim jak na obecnie znane materiały stałe współczynnikiem przewodnictwa cieplnego (0,004–0,03 $\text{W}/\text{m} \cdot \text{K}$).

Innowacyjność rozwiązania dotyczy także konstrukcji układu, sposobu łączenia elementów wypełnionych aerożelem i ich uszczelnienia.

Konstrukcja

Układ składa się z elementów tworzących tunele do umieszczania aerożelu, naszytych jednowarstwowo na element spodu (rys. 2). Sposób naszywania elementów tuneli opracowano w sposób umożliwiający uszczelnienie wnętrza tuneli taśmą termozgrzewalną. Konstrukcja układu uwzględnia zachodzenie elementów tuneli na siebie i tworzenie zakładek zmniejszających przerwy między tunelami w celu zwiększenia powierzchni chronionej. Wymiary układu oraz liczbę elementów tuneli można dostosować do powierzchni przewidzianej do ochrony oraz wielkości ubrania (rys. 3).

Legenda:

1 – taśma 3-warstwowa	2 – taśma 2-warstwowa
3 – tunel wypełniony aerożelem	4 – membrana dolna układu

Rys. 2. Rysunek strukturalny układu wraz z przekrojem poziomym

W układzie układu zastosowano następujące materiały:

- warstwę membranową chroniącą przed podsiąkaniem,
- taśmy termozgrzewalne dwu- i trzywarstwowe,
- aerożel krzemionkowy w postaci granulek o rozmiarach 100–700 μm .

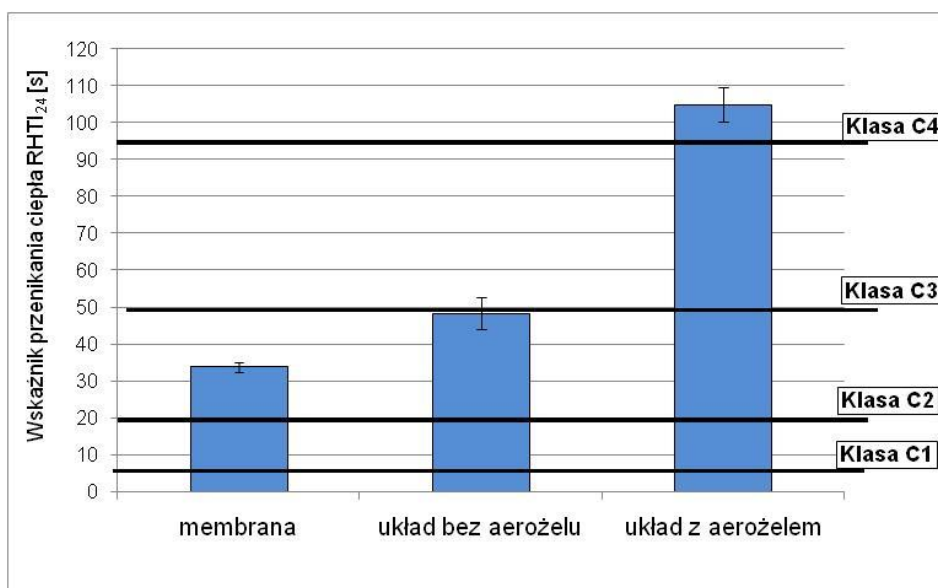
Rys. 3. Fotografia układu po umieszczeniu w kieszeni bluzy ubrania ochronnego

Właściwości ochronne

Układy z aerożelem spełniają wymagania normy PN-EN ISO 11612:2015-11 *Odzież ochronna. Odzież do ochrony przed czynnikami gorącymi i płomieniem. Minimalne wymagania dotyczące skuteczności* w zakresie następujących parametrów:

- odporność na ograniczone rozprzestrzenianie się płomienia,
- odporność na ciepło w temperaturze 180°C,
- odporność na przenikanie promieniowania cieplnego.

Aplikacja aerożelu do opracowanego układu umożliwia podniesienie ochrony przed promieniowaniem cieplnym co najmniej o 1 klasę ochrony (rys. 4).

Rys. 4. Odporność na promieniowanie cieplne materiału membranowego oraz układu przed wypełnieniem aerożelem i po wypełnieniu nim

Dlaczego należy zapewnić ochronę przed czynnikami gorącymi?

Czynniki gorące należą do grupy czynników szkodliwych, które gdy działają na pracownika przez dłuższy czas, mogą spowodować obniżenie jego sprawności fizycznej i psychicznej (dyskomfort termiczny) lub zmiany w stanie jego zdrowia. W wyniku narażenia na oddziaływanie czynników gorących może dojść do rozległych poparzeń, które bywają przyczyną poważnych uszkodzeń ciała, a nawet śmierci. Szczególną grupą narażoną na działanie czynników gorących są pracownicy instalacji przemysłowych, zajmujący się przerobem metali i stali, pracownicy odlewni szkła i ceramiki, pracownicy przemysłu spożywczego (piekarni) oraz strażacy i spawacze. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku w Polsce liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia mikroklimatem gorącym wyniosła 5,7 na 1000 osób zatrudnionych w przemyśle. Zgodnie z danymi GUS w I półroczu 2017 roku w Polsce wśród pracowników z sektorów najbardziej narażonych na czynniki gorące, a więc z branży produkcji metali, produkcji wyrobów z metali oraz produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, odnotowano 3 531 wypadków, w tym 12 wypadków śmiertelnych.